

ЗАКОН

О ЗАШТИТИ И ОДРЖИВОМ КОРИШЋЕЊУ РИБЉЕГ ФОНДА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се управљање рибљим фондом у риболовним водама, које обухвата заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда као добра од општег интереса.

Управљање рибљим фондом врши се у складу са принципом одрживог коришћења, који доприноси очувању диверзитета ихтиофауне и еколошког интегритета водених екосистема.

На риболовне воде у границама заштићеног подручја природе, као и на заштићене врсте и покретна заштићена природна документа, примењују се и прописи којима се уређује заштита природе ако овим законом није друкчије одређено.

Рибљи фонд у риболовним водама је у државној својини.

Значење израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) адултни примерци риба су развојни облици риба који су достигли полну зрелост;
- 2) алохтоне (стране) врсте риба су оне врсте риба које примарно не живе у одређеној риболовној води;
- 3) аутохтоне врсте риба су оне врсте риба које примарно живе у одређеној риболовној води односно налазе се на подручју своје природне распрострањености;
- 4) вештачке риболовне воде су: канали; акумулације; позајмишта - потопљени копови песка, шљунка, камена, земље, угља и других минералних сировина;
- 5) дозвола за привредни риболов је документ који даје право рибару да обавља делатност привредног риболова у складу са овим законом;
- 6) дозвола за рекреативни риболов је документ који даје право рекреативном риболовцу да обавља рекреативни риболов у складу са овим законом;
- 7) заштита је скуп мера које се предузимају ради очувања и осигурања услова за одрживо дугорочно коришћење рибљег фонда;
- 8) ихтиологија је грана зоологије која се бави проучавањем риба;
- 9) ихтиофауна је скуп свих врста риба једног подручја;

10) јувенилни примерци риба су јединке риба у периоду развића између завршетка метаморфозе ларви и стицања полне зрелости;

11) корисник рибарског подручја је привредно друштво, јавно предузеће или друго правно лице, коме су риболовне воде уступљене на коришћење;

12) ловостај је временски период у којем се поједине врсте риба, осим риба гајених у рибњацима, не могу ловити нити стављати у промет;

13) матица је полно зрела риба, без обзира на пол;

14) мониторинг је системско праћење стања рибљег фонда;

15) одрживо коришћење рибљег фонда је вид коришћења којим се уз примену мера заштите рибљег фонда обезбеђује иста структура и стопа његовог коришћења у дужем временском периоду;

16) порибљавање је планско уношење јединки рибе и оплођене икре у риболовне воде у складу са програмом управљања рибарским подручјем;

17) посебна станишта риба су поједине риболовне воде или њихови делови значајни за биолошке потребе риба као што су: мрест, зимовање, раст, исхрана и кретање (миграција) риба;

18) привредни риболов је риболов који се обавља уз употребу дозвољених удичарских, мрежарских и самоловних алата;

19) природне риболовне воде су текуће воде - потоци и реке са рукавцима, мртвајама и плавном зоном до одбрамбених насипа и стајаће воде - језера, баре и мочваре;

20) притисак на рибљи фонд је степен оптерећења који рибљи фонд трпи услед риболовних активности;

21) рекреативни риболов је непривредна активност и подразумева лов полно зрелих риба удичарским и помоћним мрежарским алатима ради задовољења потреба грађана за рекреацијом;

22) рибар је лице које се бави привредним риболовом и уловљену рибу ставља у промет;

23) рибарско подручје је природна или вештачка риболовна вода или њен део који чини хидролошку, биолошку и економску целину за заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда;

24) рибља плодишта су делови риболовних вода погодни за размножавање риба;

25) рибљи фонд су све врсте риба, мекушаца, ракова и осталих акватичних организама који се штите и одрживо користе;

26) риболовац је лице које се бави рекреативним и спортским риболовом;

27) рибочувар је службено лице са лиценцом у радном односу на неодређено време код корисника рибарског подручја;

28) риболовне воде су копнене (природне и вештачке) текуће и стајаће воде у којима живе рибе и на којима се обавља риболов;

29) риболовне организације су удружења грађана која окупљају рекреативне и спортске риболовце ради популаризације риболова, организације такмичења, едукације риболоваца, њиховог организовања и евиденције;

30) селективни риболов је такав риболов који се предузима ради спречавања развоја алохтоних врста или пренамножавања појединих врста риба на рибарском подручју;

31) спортски риболов је облик рекреативног риболова и односи се на такмичарски риболов као спортску активност;

32) транслокација рибе је премештање јединки у друге риболовне воде са циљем унапређења рибљег фонда или ради спасавања, у складу са овим законом;

33) штета нанета рибљем фонду је свако намерно или ненамерно уништавање рибљег фонда или станишта у риболовној води;

34) управљач заштићеног подручја је правно лице, предузетник или физичко лице, које управља заштићеним подручјем и испуњава стручне, кадровске и организационе услове за обављање послова очувања, унапређења, промовисања природних и других вредности и одрживог коришћења заштићеног подручја у складу са законом којим се уређује заштита природе;

35) чување рибарског подручја је предузимање превентивних и репресивних мера рибочуварске службе, којима се спречава вршење радњи на риболовним водама које су у супротности са одредбама овог закона.

II. РИБАРСКА ПОДРУЧЈА

Установљавање и проглашавање рибарских подручја

Члан 3.

Ради одрживог коришћења рибљег фонда у риболовним водама установљавају се рибарска подручја.

Рибарско подручје установљава министар надлежан за послове заштите и одрживог коришћења рибљег фонда (у даљем тексту: министар).

Рибарско подручје у заштићеном подручју проглашава и користи управљач заштићеног подручја, по претходно прибављеној сагласности министра и он је корисник рибарског подручја.

Актом из ст. 2. и 3. овог члана одређују се границе и намена рибарског подручја у погледу врсте риболова који се на њему обавља (привредни и/или рекреативни).

На права и обавезе управљача заштићеног подручја из става 3. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на коришћење рибарског подручја и корисника, ако овим законом није друкчије одређено.

Граница између рибарских подручја на текућој риболовној води одређује се управно на матицу тока од обале до обале, односно до главних одбрамбених насипа.

За риболовне воде које су истовремено државне границе, границе рибарског подручја одређују се према државној граници, управно на матицу тока од обале до државне границе, односно до главних одбрамбених насипа.

Риболовне воде на рибарским подручјима и прописане мере заштите и одрживог коришћења рибљег фонда уписују се у катастар риболовних вода који води министарство надлежано за послове заштите и одрживог коришћења рибљег фонда (у даљем тексту: министарство).

Корисници рибарских подручја дужни су да доставе министарству податке за вођење катастра риболовних вода, до 1. марта за текућу годину.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења катастра риболовних вода.

Члан 4.

На захтев лица, органа или организације која има правни интерес, министар може решењем изузети поједине риболовне воде или део риболовне воде из рибарског подручја, забранити риболов или установити посебан режим и услове риболова и заштите рибљег фонда.

Решење из става 1. овог члана доноси се по претходно прибављеним мишљењима надлежних органа и организација у зависности од намене вода у складу са посебним законима.

Риболовне воде могу се решењем изузети из рибарског подручја у случају:

- 1) промене намене риболовне воде или дела риболовне воде;
- 2) водних објеката за снабдевање водом за пиће и санитарно – хигијенске потребе – водозахвати;
- 3) водних објеката за заштиту од штетног дејства унутрашњих вода – детаљна каналска мрежа за одводњавање;
- 4) друге намене од посебне важности за Републику Србију.

Рибљи фонд у водним објектима из става 3. тач. 2)-4) овог члана је у државној својини.

Уступање рибарских подручја на коришћење

Члан 5.

Рибарско подручје или део рибарског подручја (у даљем тексту: рибарско подручје) уступа на коришћење министар.

Рибарско подручје које се налази на територији аутономне покрајине уступа на коришћење надлежни покрајински орган.

Рибарско подручје уступа се на коришћење јавним конкурсом на десет година.

Рибарско подручје уступљено на коришћење, корисник не може уступати другим субјектима.

Услови за уступање рибарског подручја

Члан 6.

Рибарско подручје може да се уступи на коришћење привредном друштву, јавном предузећу или другом правном лицу (у даљем тексту: корисник) ако испуњава следеће услове:

- 1) да је регистровано код надлежног органа, односно уписано у одговарајући регистар;
- 2) да је технички и стручно опремљено за обављање делатности, односно да има запослено лице у сталном радном односу са стеченим високим образовањем на студијама другог степена (мастер академске студије,

специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, биолошког, еколошког, ветеринарског, или сточарског (зоотехничког) усмерења, а на којима је одслушало и положило курс(еве) из области рибарства или ихтиологије (у даљем тексту стручно лице);

3) да није у року од две године, пре објављивања конкурса за уступање рибарског подручја на коришћење, кажњавано за привредне преступе и прекршаје из области заштите и одрживог коришћења рибљег фонда;

4) да његов законски заступник није осуђиван за неко од кривичних дела као члан организоване криминалне групе, да није осуђиван за кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита, кривично дело преваре;

5) да му није изречена мера забране обављања делатности, која је на снази у време објављивања конкурса;

6) да је измирило доспеле порезе, доприносе и друге јавне дажбине у складу са прописима Републике Србије.

Уз пријаву на конкурс, подносилац пријаве прилаже документацију којом доказује испуњеност услова из става 1. овог члана, као и:

1) програм улагања у рибарско подручје за период на који се рибарско подручје уступа на коришћење, који садржи приказ мера и активности које подносилац пријаве планира да предузме у периоду коришћења рибарског подручја, и то:

(1) мере за заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда и могућности и начине његовог повећања;

(2) мере за заштиту посебних станишта риба;

(3) услове обављања риболовних активности и мере за њихово унапређење, као и за унапређење риболовног туризма на рибарском подручју;

(4) опис уочених недостатака у досадашњем коришћењу рибарског подручја;

(5) све остале мере са становишта заштите рибљег фонда, станишта и врста;

(6) планирана вредност улагања сопствених средстава;

(7) број рибочувара које планира да запосли;

2) доказе о материјално-техничким средствима у власништву од интереса за заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда;

3) биографију и референце одговорног лица.

Конкурсом могу да се одреде и други додатни услови за учешће на конкурс, документација која се подноси уз пријаву, критеријуми за вредновање и начин подношења документације.

За спровођење конкурса министар односно надлежни покрајински орган решењем образује конкурсну комисију.

На одлуку о избору корисника на конкурс може се уложити приговор министарству односно надлежном покрајинском органу у року од 8 дана од дана пријема те одлуке.

Накнада за коришћење рибарског подручја

Члан 7.

Рибарско подручје уступа се на коришћење уз накнаду.

Накнада за коришћење рибарског подручја приход је буџета Републике Србије.

Накнада за коришћење рибарског подручја на територији аутономне покрајине, приход је буџета аутономне покрајине.

Висина накнаде из става 2. овог члана износи 15% од новчаног износа трошкова за издавање дозволе за привредни риболов и 10% од новчаног износа трошкова за издавање дозволе за рекреативни риболов (годишње, дневне и вишедневне).

Средства од накнаде за коришћење рибарског подручја корисник је дужан да уплати квартално на рачун прописан за уплату јавних прихода Републике Србије, до 10. у месецу за претходна три месеца.

Уговор о уступању на коришћење рибарског подручја

Члан 8.

О уступању на коришћење рибарског подручја министар, односно надлежни покрајински орган, закључује уговор са корисником рибарског подручја.

Уговор из става 1. овог члана садржи: назив рибарског подручја, период коришћења рибарског подручја, границе рибарског подручја, обавезе корисника, услове и начин раскида уговора, отказни рок и обавезе корисника у случају раскида уговора.

Уговор из става 2. овог члана, министар, односно надлежни покрајински орган може једнострано раскинути, ако корисник:

- 1) користи рибарско подручје супротно програму управљања рибарским подручјем;
- 2) не организује и не обезбеди стручну рибочуварску службу, у складу са овим законом;
- 3) забрани риболов у супротности са одредбама овог закона;
- 4) не донесе Програм управљања рибарским подручјем и Годишње програме управљања рибарским подручјем у прописаном року или не добије сагласност министра, односно надлежног покрајинског органа на те програме;
- 5) средства од продаје дозвола и друга средства за заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда користи ненаменски;
- 6) уплату средстава накнаде за коришћење рибарског подручја не врши на начин и у року у складу са законом;
- 7) коришћењем рибарског подручја нанесе штету пољопривредној, шумској или другој производњи и/или не формира посебан фонд за накнаду штете у складу са овим законом;
- 8) о променама на рибарском подручју које су од значаја за коришћење рибарског подручја благовремено не извести министарство, односно не прибави потребну сагласност на промену статуса корисника;

9) престане да испуњава услове прописане овим законом, за корисника рибарског подручја;

10) у другим случајевима неиспуњавања обавеза, предвиђених овим законом.

Привремено уступање рибарског подручја

Члан 9.

Рибарско подручје које конкурсом није уступљено на коришћење или је одузето, министар, а на територији аутономне покрајине надлежни покрајински орган, привремено уступа на коришћење без конкурса привредном друштву, јавном предузећу или другом правном лицу, које испуњава услове из члана 6. став 1. тач. 1)-6) овог закона, до расписивања конкурса, а најдуже на период од годину дана.

Изузетно од става 1. овог члана, ради спречавања или отклањања штете на риболовним водама и рибљем фонду, односно ради предузимања хитних мера заштите рибљег фонда или ради завршетка већ предузетих мера, период привременог уступања може се продужити на још једну годину, о чему одлуку доноси министар.

Обележавање рибарског подручја

Члан 10.

Корисник је дужан да видно обележи границе рибарског подручја у року од 30 дана од дана потписивања уговора о уступању на коришћење рибарског подручја.

Корисник је дужан да видно обележи посебна станишта риба у року од 30 дана од дана добијања сагласности на програм управљања рибарским подручјем.

Министар ближе прописује начин обележавања рибарског подручја.

Чување рибарског подручја

Члан 11.

Корисник је дужан да обезбеди чување рибарског подручја.

Чување рибарског подручја врши лице које је запослено на неодређено време код корисника, које има стечено образовање четвртог степена, положен стручни испит и лиценцу за рибочувара и које није осуђивано за неко од кривичних дела као члан организоване криминалне групе, кривична дела против имовине, кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита и кривично дело преваре (у даљем тексту: рибочувар).

Рибочувар има својство службеног лица.

Поред рибочувара, корисник рибарског подручја може да ангажује и лица волонтере који послове чувања рибарског подручја обављају као пратња рибочувару.

Рибочувар при вршењу својих послова мора имати службену одећу, рибочуварску значку и рибочуварску легитимацију, које издаје корисник. Волонтер за послове чувања рибарског подручја, које обавља као пратња рибочувару мора имати значку рибочувар-волонтер и рибочуварску

легитимацију које издаје корисник, а у којој је назначен његов волонтерски статус.

Чување рибарског подручја у оквиру граница заштићеног подручја врши чувар природе који има положен стручни испит и лиценцу за рибочувара и он је рибочувар.

Министар ближе прописује услове и начин организовања рибочуварске службе и образац вођења евиденције дневних активности рибочуварске службе.

Министар прописује службену одећу, изглед рибочуварске значке и образац рибочуварске легитимације.

Стручни испит за рибочувара

Члан 12.

Стручни испит за рибочувара полаже се пред комисијом коју образује министар.

Министар ближе прописује услове, програм и начин полагања испита из става 1. овог члана.

Трошкове полагања стручног испита сноси лице које полаже стручни испит и уплаћује их на прописан рачун за уплату јавних прихода.

Лиценца за рибочувара

Члан 13.

Лиценцу за рибочувара издаје министарство лицу које је положило стручни испит из члана 12. овог закона.

Трошкове издавања лиценце сноси подносилац захтева за издавање лиценце.

Министарство води Регистар издатих лиценци.

За издавање лиценце за рибочувара плаћа се републичка административна такса.

Министар прописује ближе услове и поступак за издавање и одузимање лиценце, као и начин вођења регистра издатих лиценци.

Овлашћења рибочувара

Члан 14.

У вршењу својих послова рибочувар, као службено лице, овлашћен је да:

1) затражи од лица затеченог на риболовној води или у њеној непосредној близини или у риболову, да покаже исправе којима се утврђује његов идентитет и дозволу за привредни риболов, односно дозволу за рекреативни риболов;

2) изврши преглед објеката, пловних објеката, возила, риболовног алата, опреме и улова и да утврди да ли се риболов обавља у складу са овим законом;

3) приступи свакој риболовној води на рибарском подручју у циљу контроле;

4) фотографише и снима недозвољене радње и лица која учествују у њима затечена на риболовној води или у њеној непосредној близини;

5) привремено одузме дозволу за привредни или рекреативни риболов, средства, алат и опрему, као и друге предмете пронађене на риболовној води или у њеној непосредној близини, ако постоји основана сумња да су употребљени или намењени за извршавање радњи које су забрањене овим законом;

6) одузме улов уколико постоји основана сумња да је риба уловљена у супротности са одредбама овог закона;

7) затражи помоћ надлежног органа унутрашњих послова и инспектора надлежног за послове заштите и одрживог коришћења рибљег фонда (у даљем тексту: инспектор) ако је онемогућен у вршењу послова рибочуварске службе;

8) обавља и друге послове у складу са програмом управљања рибарским подручјем.

О извршеном привременом одузимању докумената, средстава, алата, опреме и улова, рибочувар издаје потврду лицу од кога је извршио привремено одузимање.

Лице затечено на риболовној води или у њеној непосредној близини дужно је да на захтев рибочувара покаже исправе којима се утврђује његов идентитет и дозволу за привредни риболов, односно дозволу за рекреативни риболов и омогући преглед објеката, пловних објеката, возила, риболовног алата, опреме, средстава и улова.

Одузета средства, алате, опрему, улов, као и документа из става 1. тачка 5) овог члана рибочувар је дужан да без одлагања преда кориснику.

Обавезе корисника

Члан 15.

У циљу заштите и одрживог коришћења рибљег фонда рибарског подручја, корисник је дужан да:

1) прикупља и обрађује податке потребне за израду привременог програма управљања рибарским подручјем и програма управљања рибарским подручјем;

2) прикупља и доставља министарству податке за вођење катастра риболовних вода;

3) израђује Годишњи програм управљања рибарским подручјем;

4) прикупља и обрађује податке о контролисаним лицима, улову и другим запажањима на рибарском подручју;

5) врши проверу услова за издавање дозвола за привредни риболов, издаје и води евиденцију о издатим дозволама за привредни и рекреативни риболов;

6) континуирано прати да ли привредна друштва или предузетници испуњавају услове за обављање привредног риболова и у случају престанка испуњености услова обавештава надлежног инспектора;

7) прикупља, обрађује и архивира податке о улову привредних рибара и рекреативних риболоваца;

8) води евиденцију о извршеним порибљавањима, селективном риболову, транслокацији рибе и акцидентним угинућима риба на рибарском подручју;

9) подноси пријаву за привредни преступ и захтев за покретање прекршајног поступка;

10) прикупља податке, израђује и благовремено доставља годишње извештаје и извештаје о коришћењу рибарског подручја;

11) извести министарство о угинућу риба на рибарском подручју;

12) обавља друге стручне послове везане за реализацију Програма управљања рибарским подручјем, спровођење мера заштите рибљег фонда и друге послове прописане овим законом.

Уговором о уступању на коришћење рибарског подручја могу се утврдити и друге обавезе корисника у складу са овим законом.

Корисник је дужан да извести министарство, а за рибарско подручје на територији аутономне покрајине и надлежни покрајински орган о променама на рибарском подручју које су од значаја за коришћење рибарског подручја.

Накнада штете

Члан 16.

Правно лице, предузетник или физичко лице које обављајући риболов супротно одредбама овог закона или на други начин нанесе штету рибљем фонду (штетник) дужно је да ту штету накнади кориснику рибарског подручја (оштећени).

Корисник рибарског подручја остварује право на накнаду штете према штетнику из става 1. у поступку пред судом, у складу са Законом.

Корисник је дужан да средства добијена по основу накнаде штете из става 1. овог члана, наменски употреби за заштиту и унапређење рибљег фонда, о чему извештава министарство, односно надлежни покрајински орган.

Министар прописује начин одређивања и висину накнаде штете нанете рибљем фонду.

Програми управљања рибарским подручјем

Члан 17.

Корисник је дужан да најкасније у року од годину дана од дана потписивања уговора о коришћењу рибарског подручја донесе и прибави сагласност на Програм управљања рибарским подручјем, за период на који му је уступљено на коришћење.

У складу са Програмом управљања рибарским подручјем, корисник доноси и доставља Годишњи програм управљања рибарским подручјем, најкасније до 1. децембра текуће године за наредну годину.

Управљач заштићеног подручја доноси Програм управљања рибарским подручјем за период од десет година и дужан је да исти поднесе на сагласност годину дана пре истека претходног Програма управљања рибарским подручјем.

У складу са Програмом управљања рибарским подручјем, управљач заштићеног подручја доноси Годишњи програм управљања рибарским подручјем, најкасније до 1. децембра текуће године за наредну годину.

Програм управљања рибарским подручјем има трајну вредност уз мониторинг квалитативног састава и узрасне структуре рибљег фонда, биомасе, продукције и риболовног притиска на рибљи фонд. Мониторинг се спроводи сваке треће године коришћења рибарског подручја а извештај о извршеном мониторингу доставља се министарству и надлежном покрајинском органу. Корисник је дужан да на основу резултата мониторинга донесе измене и допуне Програма управљања рибарским подручјем и прибави сагласност на исти.

Годишње програме управљања рибарским подручјем израђује стручно лице запослено код корисника.

До добијања сагласности на Програм управљања рибарским подручјем, рибарско подручје користи се на основу Привременог програма управљања рибарским подручјем који се доноси за прву годину коришћења, а који корисник доноси у року од три месеца од дана уступања рибарског подручја на коришћење.

Министар, односно надлежни покрајински орган даје сагласност на програме из ст. 1, 2. и 7. овог члана.

Сагласност на програм из става 1. овог члана издаје се уз претходно прибављен акт о испуњености услова заштите природе који се подноси заједно са програмом.

Програме из ст. 1. и 7. овог члана израђују организације које су регистроване за стручна или научна истраживања из области риболовног рибарства, ихтиологије, рибарствене биологије или екологије копнених вода.

Организације из става 10. овог члана спровode мониторинг рибарског подручја.

Програм управљања рибарским подручјем и Привремени програм управљања рибарским подручјем

Члан 18.

Програм управљања рибарским подручјем садржи:

- 1) податке о кориснику рибарског подручја;
- 2) податке о рибарском подручју;
- 3) основне хидрографске, хидролошке, биолошке, физичке, хемијске и друге карактеристике вода рибарског подручја и податке о еколошком статусу вода;
- 4) податке о рибљим врстама у водама рибарског подручја, процену њихове биомасе и годишње продукције са посебним освртом на риболовно најзначајније врсте и заштићене врсте;
- 5) услове заштите природе;
- 6) време риболова;
- 7) дозвољене технике риболова, опрему, алате и врсте мамаца којима се може ловити на одређеној риболовној води рибарског подручја;
- 8) мере за заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда;
- 9) просторни распоред, границе и мере за заштиту посебних станишта риба, као и мере спашавања риба са плавних подручја;

10) програм порибљавања по врстама и количини риба и времену и месту порибљавања;

11) дозвољени излов рибе по врстама и количини на основу годишњег прираста рибљег фонда;

12) услове обављања риболовних активности и мере за њихово унапређење, услове за обављање спортског риболова, као и мере за унапређење риболовног туризма на рибарском подручју;

13) организацију рибочуварске службе и број рибочувара;

14) процедуре за откривање и сузбијање загађивања вода рибарског подручја;

15) програм мониторинга рибарског подручја;

16) програм едукације рекреативних риболоваца;

17) економске показатеље коришћења рибарског подручја;

18) средства потребна за спровођење програма управљања рибарским подручјем и начин обезбеђивања и коришћења тих средстава.

Привремени програм управљања рибарским подручјем садржи:

1) податке о кориснику рибарског подручја;

2) податке о рибарском подручју;

3) основне хидрографске, хидролошке, биолошке, физичке, хемијске и друге карактеристике вода рибарског подручја и податке о еколошком статусу вода;

4) основне карактеристике ихтиофауне (на основу литературе или ранијих истраживања);

5) мере за заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда;

6) дозвољени излов рибе по врстама и количини;

7) услове и организацију риболовних активности на рибарском подручју;

8) организацију рибочуварске службе и број рибочувара;

9) процедуре за откривање и сузбијање загађивања вода рибарског подручја;

10) средства потребна за спровођење привременог програма управљања рибарским подручјем и начин обезбеђивања и коришћења тих средстава.

Годишњи програм управљања рибарским подручјем

Члан 19.

Годишњи програм управљања рибарским подручјем садржи:

1) процену биомасе и риболовног притиска на рибљи фонд на основу годишњих статистичких показатеља улова риболоваца и рибара;

2) дозвољени годишњи и дневни излов рибе по врстама;

3) динамику порибљавања рибарског подручја по врстама и количини риба, времену и месту порибљавања, као и потребна новчана средства;

- 4) мере и начин заштите и одрживог коришћења рибљег фонда;
- 5) програм едукације рекреативних риболоваца.

Усклађивање програма управљања рибарским подручјима

Члан 20.

Управљач заштићеног подручја дужан је да Програм управљања рибарским подручјем усклади са Планом управљања заштићеним подручјем.

Корисник рибарског подручја које се налази на водном објекту у јавној својини, дужан је да Програм управљања рибарским подручјем усклади са Планом управљања водама.

За риболовне воде за које није дата сагласност за проглашење рибарског подручја управљач прописује мере заштите и коришћења рибљег фонда Планом управљања заштићеним подручјем.

Извештај о коришћењу рибарског подручја

Члан 21.

Корисник рибарског подручја дужан је да припреми годишњи извештај о коришћењу рибарског подручја и достави га министарству односно надлежном покрајинском органу и Агенцији за заштиту животне средине, најкасније до 1. марта текуће године за претходну годину.

Корисник је дужан да најкасније 90 дана пре истека периода на који му је рибарско подручје додељено на коришћење, припреми извештај о коришћењу рибарског подручја за период који му је уговором о коришћењу додељен и достави га министарству или надлежном покрајинском органу и Агенцији за заштиту животне средине.

Министар ближе прописује форму, садржину и обим годишњег извештаја и извештаја о коришћењу рибарског подручја за период који му је уговором о коришћењу додељен.

III. ОЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА РИБЉЕГ ФОНДА

Члан 22.

На рибарском подручју забрањено је:

- 1) ловити, поседовати и уништавати рибљу млађ и примерке рибе у време мреста и ловостаја;
- 2) ловити рибу непосредно руком;
- 3) ловити рибу експлозивом и другим распрскавајућим средствима, харпуном, остима, подводном пушком и другим забрањеним или недозвољеним средствима и алатима, ватреним оружјем, струјом, вештачким извором светлости или хемијским и другим средствима која убијају, трују или омамљују рибу;
- 4) прекидати или ометати миграторне путеве риба;
- 5) ловити ноћу младицу, липљана и пастрмку;
- 6) затварати, одвраћати и исцрпљивати воду из риболовне воде, ако се тиме проузрокује опасност за опстанак риба;

- 7) технички неоправдано, испуштати воду из природних и вештачких језера и других акумулација ако се тиме проузрокује опасност за опстанак рибе;
- 8) неовлашћено порибљавање и транслокација рибе;
- 9) ометати постављање знакова којима се обележава рибарско подручје, рибље плодиште, природно добро, рибњак или риболовна вода за риболов под посебним условима и местима на којима је риболов забрањен, као и вршити присвајање, оштећивање и премештање знакова;
- 10) спречавати спашавање рибе и рибље млађи, са земљишта које је поплављено;
- 11) кретање лицу без дозволе за привредни или рекреативни риболов са средствима и алатима за риболов ван путева на рибарском подручју, а у непосредној близини риболовне воде;
- 12) држање алата и средстава за привредни риболов и електрориболов у пловним објектима која се налазе на риболовној води или у објектима и возилима који се налазе у њеној непосредној близини од стране лица која нису овлашћена за обављање привредног риболова, или риболова у научноистраживачке сврхе;
- 13) мочити лан, дивизму и конопљу;
- 14) ловити рибу потезањем, односно качењем удицом за тело – грабуљањем;
- 15) спречавати рибочувара у извршавању овлашћења прописаних чланом 14. овог закона;
- 16) спречавати или ометати лица која поседују дозволу за привредни или рекреативни риболов да на риболовној води обављају исти;
- 17) постављање ограда или било каквих препрека којима се спречава приступ рибочувара риболовној води;
- 18) употреба алата за привредни риболов на риболовној води која није намењена за обављање привредног риболова;
- 19) загађивати риболовну воду штетним и опасним материјама које могу мењати или погоршавати устаљени квалитет риболовне воде и на тај начин угрожавати рибљи фонд;
- 20) поседовање рибе која је уловљена супротно одредбама овог закона.

Мере за очување и заштиту рибљег фонда

Члан 23.

Ради очувања и заштите рибљег фонда установљава се ловостај за све или поједине врсте риба на рибарском подручју, као и забрана лова риба које немају прописану величину.

Министар ближе прописује мере за очување и заштиту рибљег фонда.

Решење о промени режима риболова и периода ловостаја

Члан 24.

Министар, на основу указане потребе, а према метеоролошким, хидролошким и биолошким показатељима доноси решење о промени режима риболова или периода ловостаја за поједине врсте риба на рибарском подручју.

Корисник на основу указане потребе, а према метеоролошким, хидролошким и биолошким показатељима, у складу са Програмом управљања рибарским подручјем, може од министарства затражити привремену промену најмање дозвољене дужине рибљих врста дозвољених за излов, режима риболова или периода ловостаја за поједине врсте риба на рибарском подручју.

Посебна станишта риба

Члан 25.

Корисник је дужан да Програмом управљања рибарским подручјем одреди поједине риболовне воде или њихове делове за посебна станишта риба значајна за биолошке потребе риба као што су: мрест, зимовање, раст, исхрана и кретање (миграција) риба.

У посебним стаништима трајно није дозвољен сваки вид риболова, као и било какве друге активности које ометају мрест, развој и кретање риба, осим риболова у научноистраживачке сврхе.

Порибљавање риболовних вода и транслокација

Члан 26.

Послове порибљавања риболовних вода и транслокације врши корисник, у складу са Програмом управљања рибарским подручјем.

Трошкове порибљавања и транслокације сноси корисник рибарског подручја.

Порибљавање се врши аутохтоним врстама риба.

Риболовне воде могу се порибљавати материјалом за порибљавање произведеним у организацији са посебним овлашћењима која је, у складу са посебним прописима, регистрована за гајење матица риба, рибље млађи и оплођене икре.

Министар ближе прописује услове које мора да испуњава материјал за порибљавање из става 4. овог члана.

Порибљавање риболовних вода врстама риба које су нестале из тих вода (реинтродукција или поновно насељавање), као и аутохтоним врстама пореклом из увоза обавља се на основу дозволе министра.

Порибљавање се врши у присуству инспектора уз потврду о здравственом стању материјала којим се врши порибљавање.

Транслокација се врши аутохтоним врстама риба у складу са законом, на основу дозволе министра, потврде о здравственом стању риба, а у присуству инспектора.

Ограничења коришћења риболовних вода

Члан 27.

Изградња водопривредних, енергетских и других објеката на риболовној води може се вршити под условом да се обезбеди несметано размножавање риба, миграције риба и очување рибљег фонда.

Корисници доводних и других канала дужни су да уграде и одржавају одговарајуће уређаје који спречавају улаз рибе у те канале, а корисници брана

су дужни да елиминишу до максималне могуће мере или неутралишу активности и препреке које ометају или спречавају миграцију риба.

Реконструкција и одржавање водопривредних, енергетских и других објеката на риболовној води може се вршити под условом да се елиминишу до максималне могуће мере или неутралишу активности и препреке које ометају или спречавају миграцију риба.

У посебним стаништима риба није дозвољено вађење песка, шљунка, камења и пањева, нити предузимање радњи којима се, нарушавањем еколошких одлика риболовних вода, угрожава рибљи фонд.

Спашавање рибе са поплављеног подручја

Члан 28.

На поплављеном подручју није дозвољено обављање риболова док се вода не повуче у корито риболовне воде.

Корисник је дужан да предузме одговарајуће мере да се риба са поплављених подручја врати у корито риболовне воде.

Власник земљишта које је поплављено дужан је да омогући кориснику спровођење мера и активности враћања рибе са поплављеног подручја у корито риболовне воде.

Корисник је дужан да власнику земљишта надокнади штету насталу приликом спровођења мера и активности враћања рибе са поплављеног подручја у корито риболовне воде.

Очување екосистема риболовних вода

Члан 29.

Није дозвољено у риболовну воду испуштати штетне и опасне материје или на њу деловати другим агенсима који би нарушили њене физичке, хемијске, биолошке и амбијенталне одлике, пореметили устаљени квалитет воде, угрозили здравствено стање, живот и опстанак риба и довели до нарушавања фаунистичког састава риболовне воде.

Није дозвољено предузимати мере које доводе до промена хидролошког режима које негативно утичу на животни циклус, посебно на мрест рибљих врста.

Није дозвољено одлагање отпада на обалама риболовних вода и у риболовној води.

Забрана уношења алохтоних врста риба

Члан 30.

Није дозвољено уносити алохтоне врсте риба у риболовну воду.

Није дозвољено уношење рибљих врста из регионално удаљених географских подручја, као и врста које потичу из географски ближних, али међусобно изолованих сливова.

Спашавање рибе и селективни риболов

Члан 31.

Ако дође до промене физичких, хемијских или биолошких одлика риболовне воде које штетно делују на рибљи фонд или постоји оправдана сумња да ће до тога доћи, корисник је дужан да предузме одговарајуће мере како би сачувао рибљи фонд.

Излов угрожене рибе ради спашавања у смислу става 1. овог члана и транслокацију у другу риболовну воду, корисник обавља у присуству инспектора. Корисник је дужан да заинтересованим лицима омогући да о свом трошку остваре право увида у начин и ток спровођења активности на спашавању рибљег фонда.

Ради спречавања развоја алохтоних врста или пренамножавања појединих врста риба на рибарском подручју, корисник може обављати селективни риболов, на основу дозволе, а у присуству инспектора.

Корисник који врши активности из ст. 2. и 3. овог члана дужан је да по извршеном риболову поднесе извештај министарству, а за рибарско подручје на територији аутономне покрајине надлежном покрајинском органу о количини и врсти рибе, времену обављања риболова, месту и начину риболова, односно коришћењу прибора и средстава за обављени риболов.

Рибу уловљену ради спашавања није дозвољено стављати у промет.

Дозволу за селективни риболов из ст. 2. и 3. овог члана издаје министар, а на територији аутономне покрајине надлежни покрајински орган.

Изузетно од става 6. овог члана, у посебно хитним случајевима, излов угрожене рибе ради спашавања у смислу става 2. овог члана и транслокација у другу риболовну воду може се вршити на основу решења инспектора.

Дозволом из става 6. овог члана одређује се време и начин вршења риболова, врста и количина рибе коју треба изловити, као и даље поступање са уловљеном рибом.

За издавање дозволе из става 3. овог члана, плаћа се републичка административна такса.

IV. РИБОЛОВ

1. Привредни риболов

Услови за обављање привредног риболова

Члан 32.

Привредни риболов на рибарском подручју може да обавља привредно друштво или предузетник, који испуњава услове прописане овим законом.

Привредно друштво може да обавља привредни риболов ако има:

1) најмање једно запослено лице које има високо образовање стечено на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, биолошког, еколошког, ветеринарског, или сточарског (зоотехничког) усмерења, а на којима је одслушало и положило курс(еве) из области рибарства или ихтиологије;

2) запослена лица која су уписана у Регистар привредних рибара.

Предузетник може да обавља привредни риболов, ако је уписан у Регистар привредних рибара.

Привредно друштво или предузетник обавља привредни риболов на основу уговора са корисником рибарског подручја и годишње дозволе за привредни риболов, у складу са Програмом управљања рибарским подручјем, односно Привременим програмом управљања рибарским подручјем.

Приликом обављања привредног риболова, са рибаром у чамцу може бити још једно лице из безбедносних разлога.

Стручни испит за рибара

Члан 33.

Стручни испит за рибара полаже се пред комисијом коју образује министар.

Лице са положеним стручним испитом из става 1. овог члана стиче право на упис у Регистар привредних рибара.

Министар ближе прописује услове, начин и програм полагања стручног испита из става 1. овог члана.

Трошкове полагања стручног испита сноси лице који полаже стручни испит и уплаћује их на прописан рачун за уплату јавних прихода.

Регистар привредних рибара

Члан 34.

Регистар привредних рибара води министарство.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења Регистра привредних рибара.

Годишња дозвола за привредни риболов

Члан 35.

Годишњу дозволу за привредни риболов издаје корисник рибарског подручја на захтев привредног друштва или предузетника. Уз захтев за издавање дозволе за привредни риболов, привредно друштво или предузетник доставља доказе о испуњености услова из члана 32. овог закона.

Корисник сноси трошкове штампања дозволе.

Вредност дозволе из става 1. овог члана одређује корисник најкасније до 1. септембра текуће године за наредну годину, уз сагласност министра.

Средства из става 3. овог члана приход су корисника и користе се у складу са Програмом управљања рибарским подручјем, наменски за заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда.

Годишња дозвола за привредни риболов гласи на име и непреносива је.

Годишња дозвола за привредни риболов која се издаје привредном друштву важи само за једно лице у радном односу код привредног друштва које има положен стручни испит за рибара.

Годишња дозвола за привредни риболов одузима се лицу које престане да испуњава услове за обављање привредног риболова, ако се утврди да је дозвола издата на основу нетачних података или ако то лице привредни риболов обавља супротно одредбама овог закона.

У случају привременог прекида обављања делатности предузетник је дужан да, најкасније у року од три дана од дана настанка разлога привремене спречености, врати дозволу за привредни риболов кориснику рибарског подручја који је издао дозволу.

Министар прописује садржину обрасца годишње дозволе за привредни риболов.

Притисак на рибљи фонд

Члан 36.

Ради очувања рибљег фонда као природног ресурса корисник рибарског подручја издаје годишње дозволе за привредни риболов, према броју утврђеном Програмом управљања рибарским подручјем.

Алати за обављање привредног риболова

Члан 37.

Привредно друштво и предузетник обављају привредни риболов мрежарским, удичарским и самоловним алатима који не угрожавају јувенилне примерке риба и животиње којима се риба храни.

Министар ближе прописује начин, алате и средства којима се обавља привредни риболов.

Ограничења привредног риболова

Члан 38.

Корисник рибарског подручја намењеног за привредни риболов, може Програмом управљања рибарским подручјем ограничити или забранити употребу појединих алата за привредни риболов.

Ради заштите рибљег фонда, корисник рибарског подручја може, уз сагласност министра, односно надлежног покрајинског органа, привремено, а најдуже на период од годину дана, забранити привредни риболов на одређеном делу рибарског подручја.

О ограничењима и забранама из ст. 1. и 2. овог члана, корисник рибарског подручја дужан је да обавести заинтересована привредна друштва или предузетнике који обављају привредни риболов.

Привредна друштва и предузетници који обављају привредни риболов дужни су да поштују ограничења из ст. 1. и 2. овог члана.

У случају из ст. 1. и 2. овог члана привредно друштво или предузетник који обавља привредни риболов има право на новчану накнаду или на умањење цене годишње дозволе за привредни риболов, у висини изгубљене добити, односно сразмерно износу те добити.

Евиденција улова привредног рибара

Члан 39.

Привредно друштво или предузетник које обавља привредни риболов обавезно је да свакодневно води евиденцију о улову рибе, сачини месечни и годишњи извештај и достави кориснику рибарског подручја на крају текућег месеца, односно године.

Корисник не може издати дозволу за привредни риболов у текућој години привредном друштву или предузетнику које му није доставило годишњи извештај за претходну годину.

Подаци из евиденције улова привредног рибара саставни су део годишњег извештаја корисника.

Министар ближе прописује изглед и садржину обрасца евиденције улова привредног рибара и начин вођења евиденције о улову рибе.

2. Рекреативни и спортски риболов

Општи услови

Члан 40.

Рекреативним риболовом може да се бави лице на основу дозволе за обављање рекреативног риболова (у даљем тексту: риболовац).

Лица млађа од 14 година могу обављати рекреативни риболов без дозволе, једним штапом, у присуству лица које поседује дозволу за обављање рекреативног риболова.

Министар ближе прописује начин, алате, опрему и средства којима се обавља рекреативни риболов.

Дозвола за рекреативни риболов

Члан 41.

Дозволу за рекреативни риболов за календарску годину (годишња дозвола), за један дан (дневна дозвола), односно за више дана, а највише до седам дана (вишедневна дозвола) издаје корисник који сноси и трошкове штампања дозволе.

Годишња дозвола за рекреативни риболов важи на свим риболовним водама Републике Србије, осим на рибарском подручју на риболовним водама у заштићеном подручју.

Корисник издаје годишњу дозволу за рекреативни риболов у јединицама локалне самоуправе које су наведене у уговору о уступању на коришћење рибарског подручја.

Годишњу дозволу за рекреативни риболов лице купује у месту пребивалишта или боравишта, осим дозвола за риболов у заштићеном подручју.

Корисник издаје дневну и вишедневну дозволу за рекреативни риболов за риболовне воде које су му уступљене на коришћење.

За рибарско подручје на риболовним водама у заштићеном подручју, дозволе из става 1. овог члана издаје управљач заштићеног подручја.

Дозвола за рекреативни риболов у заштићеном подручју може се користити само на рибарском подручју за које је издата.

Министар ближе прописује садржину обрасца дозволе из ст. 1. и 6. овог члана.

Члан 42.

Вредност дозволе за рекреативни риболов из члана 41. ст. 1. и 6. овог закона одређује министар најкасније до 1. септембра текуће године за наредну годину.

Дозвола из става 1. овог члана, издаје се у вредности која је отиснута на обрасцу дозволе за рекреативни риболов.

Средства остварена издавањем дозволе из става 1. овог члана приход су корисника, односно управљача заштићеног подручја и користе се у складу са Програмом управљања рибарским подручјем, наменски за заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда.

Трошкови дистрибуције дозвола за рекреативни риболов могу износити највише 5% од вредности дозволе за рекреативни риболов.

Едукација риболоваца

Члан 43.

Корисник је дужан да спроводи едукацију риболоваца.

Министар ближе прописује обим и садржину програма едукације из става 1. овог члана.

Ограничавање рекреативног риболова

Члан 44.

Корисник може Програмом управљања рибарским подручјем одредити случајеве у којима се може ограничити или забранити рекреативни риболов на рибарском подручју, односно употреба појединих риболовних алата, опреме и средстава за рекреативни риболов, уз сагласност министра, односно надлежног покрајинског органа.

Риболовац је дужан да поштује ограничења из става 1. овог члана.

Корисник је дужан да о ограничењима из става 1. овог члана јавно обавести све заинтересоване за обављање рекреативног риболова.

Корисник је дужан да на захтев рекреативног риболовца изда писано обавештење о ограничењима из става 1. овог члана.

Евиденција улова риболоваца

Члан 45.

Риболовац је дужан да води евиденцију о улову, на јединственом обрасцу.

Евиденцију улова риболовац доставља кориснику на крају текуће године.

Корисник не може издати дозволу за текућу годину риболовцу који није доставио евиденцију улова за претходну годину.

Подаци из евиденције улова риболоваца саставни су део годишњег извештаја корисника.

Министар ближе прописује изглед и садржину обрасца евиденције улова риболовца и начин вођења евиденције о улову рибе.

Спортски риболов

Члан 46.

Корисник је дужан да на рибарском подручју дозволи такмичења – спортски риболов под условима утврђеним Програмом управљања рибарским подручјем.

Риболовне организације обавезне су да за извођење својих такмичења траже одобрење од корисника рибарског подручја на коме обављају такмичења и услове обављања такмичења.

Организатор такмичења обавезан је да обезбеди да сви учесници такмичења на дан такмичења имају одговарајуће дозволе за рекреативни риболов.

Риболовне организације обавезне су да своје такмичење организују у складу са мерама заштите и очувања рибљег фонда прописаним овим законом.

3. Риболов у научноистраживачке сврхе и електрориболов

Дозвола за риболов у научноистраживачке сврхе

Члан 47.

Риболов у научноистраживачке сврхе обавља се у присуству рибочувара, на основу дозволе коју издаје министар, а на територији аутономне покрајине надлежни покрајински орган.

У дозволи за риболов у научноистраживачке сврхе утврђује се:

- 1) рибарско подручје и риболовне воде где ће се обављати риболов;
- 2) сврха риболова;
- 3) временски период у коме ће се обављати риболов;
- 4) имена лица која обављају риболов, са подацима о научноистраживачким установама из којих су та лица;
- 5) случајеви и обим одступања од прописа о ловостају;
- 6) врста и начин употребе средстава и алата за обављање риболова;
- 7) начин поступања са уловљеном рибом.

Ималац дозволе дужан је да обавести корисника и министарство, односно надлежни покрајински орган, о времену у којем ће обављати риболов у научноистраживачке сврхе и да о обављеном риболову сачини извештај и достави га министарству, односно надлежном покрајинском органу.

За издавање дозволе из става 1. овог члана, плаћа се републичка административна такса.

Услови за обављање риболова у научноистраживачке сврхе

Члан 48.

Риболов у научноистраживачке сврхе може се обављати свим мрежарским, удичарским, самоловним алатима и апаратом за електрориболов, у мери и обиму који не нарушава састав ихтиофауне и не умањује битно постојећи рибљи фонд.

Риболов у научно истраживачке сврхе могу обављати организације које су регистроване за стручна и научна истраживања из области рибарства, ихтиологије или екологије копнених вода.

Електрориболов

Члан 49.

Риболов електричном струјом у научноистраживачке сврхе (у даљем тексту: електрориболов) на рибарском подручју обавља се у присуству рибочувара, на основу дозволе коју издаје министар, а на територији аутономне покрајине надлежни покрајински орган.

Изузетно, електрориболов се може обављати у случају изловљавања рибе ради порибљавања и у случајевима спашавања рибе са поплављеног подручја уз дозволу министра под условима из става 1. овог члана.

Електрориболов могу да врше само лица која су стручно оспособљена за ту врсту риболова.

Апарат за електрориболов мора бити таквих одлика да доводи до реверзибилне електронаркозе риба и да не изазива њихово угинуће.

Апарат за електрориболов могу поседовати само научноистраживачке и стручне организације, овлашћене од стране министра.

Ималац дозволе дужан је да обавести корисника и министарство, односно надлежни покрајински орган о времену обављања електрориболова, апаратима за електрориболов које користи и да о обављеном риболову сачини извештај и достави га министарству, односно надлежном покрајинском органу.

За издавање дозволе из става 1. овог члана, плаћа се републичка административна такса.

V. ПРОМЕТ РИБА

Услови за обављање промета рибе

Члан 50.

Промет рибе могу да обављају правна лица и предузетници регистровани за промет рибе, као и привредна друштва и предузетници који обављају привредни риболов, у складу са посебним прописима.

Приликом промета рибе привредно друштво, друго правно лице или предузетник морају имати документацију којом се доказује порекло, врста и количина рибе или документ којим се доказује испуњеност услова за обављање привредног риболова.

Удружења грађана, риболовци и друга лица не могу уловљену рибу стављати у промет.

Ограничења промета рибе

Члан 51.

Није дозвољено стављање у промет риба које немају прописану величину или су уловљене у време ловостаја.

Рибе уловљене у риболовној води пре установљења ловостаја не могу се стављати у промет после истека 24 часа од установљења ловостаја.

Промет риба у време ловостаја или риба које немају прописану величину дозвољен је само за рибе пореклом из објеката регистрованих за гајење рибе.

При промету риба у време ловостаја или риба које немају прописану величину, правно лице и предузетник морају имати документацију којом се доказује порекло рибе, врста и количина рибе.

Није дозвољен промет препарираних трофејних примерака риба или делова риба без сагласности министра.

Финансирање заштите и одрживог коришћења рибљег фонда

Члан 52.

Финансирање заштите и одрживог коришћења рибљег фонда обезбеђује се из:

- 1) средстава буџета Републике Србије и аутономне покрајине;
- 2) средстава корисника остварених продајом дозвола;
- 3) средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите и одрживог коришћења рибљег фонда;
- 4) донација, поклона и помоћи;
- 5) других извора у складу са законом.

Средства из става 1. овог члана користе се за намене утврђене овим законом, и то:

1) чување рибарског подручја (успостављање, опремање и обука рибочуварске службе, обележавање рибарског подручја, медијско и друго јавно информисање заинтересованих за обављање рекреативног риболова, санација деградираних станишта риба, развој информационог система и друго);

2) управљање риболовом (изградња објеката за потребе рибочуварске службе, едукација риболоваца и друго);

3) праћење и унапређење рибљег фонда (мониторинг, порибљавање, селективни риболов, реинтродукција, спашавање рибе са поплављеног подручја и друго);

4) изградња и опремање објеката за производњу и узгој материјала за порибљавање;

5) и друге намене у складу са овим законом.

Средства од издатих дозвола за рекреативни и привредни риболов корисник је дужан да води на посебном рачуну.

Надзор над коришћењем средстава из става 1. овог члана врши министарство, односно надлежни покрајински орган.

VI. НАДЗОР

Надзор над вршењем поверених послова

Члан 53.

Аутономна покрајина послове из чл. 5, 6, 7, 8, 9, 17, 21, 31, 38, 44, 47, 49. и 52. овог закона врши као поверене послове.

Министарство врши надзор над радом надлежног органа аутономне покрајине у вршењу поверених послова.

Министарство, у вршењу надзора над радом надлежног покрајинског органа, корисника и управљача заштићеног подручја, може да захтева подношење извештаја, обавештавање о вршењу поверених послова, да даје обавезне инструкције и упозорава на неизвршење поверених послова у складу са законом.

На територији аутономне покрајине, надлежни покрајински орган, у вршењу надзора над радом корисника, може да захтева подношење извештаја, обавештавање о вршењу поверених послова, да даје обавезне инструкције и упозорава на неизвршење поверених послова у складу са законом.

Инспекцијски надзор

Члан 54.

Инспекцијски надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши министарство преко надлежног инспектора.

Аутономној покрајини поверава се вршење инспекцијског надзора над применом одредаба овог закона на територији аутономне покрајине.

Послове инспектора може да обавља лице које има високо образовање стечено на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године биолошког, еколошког, ветеринарског или сточарског (зоотехничког) усмерења, три године радног искуства и положен државни стручни испит или лице које има високо образовање стечено на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године пољопривредног усмерења, три године радног искуства на пословима рибарства и положен државни стручни испит.

Инспектор има службену легитимацију, значку, службену одећу и одговарајућу опрему.

Министар прописује образац службене легитимације, изглед и садржину значке, службену одећу и врсту опреме.

Права и дужности инспектора

Члан 55.

У вршењу послова инспекцијског надзора, инспектор има право и дужност да утврђује:

- 1) да ли се уступљено рибарско подручје користи у складу са Програмом управљања рибарским подручјем и у складу са овим законом;
- 2) да ли је корисник обележио рибарско подручје, у складу са овим законом;
- 3) да ли се накнада за коришћење рибарског подручја уплаћује у прописаном износу и у прописаном року;
- 4) да ли је корисник ускладио Програм управљања рибарским подручјем са другим програмима и актима утврђеним овим и другим законима;
- 5) да ли се рибарско подручје чува у складу са начином организације рибочуварске службе и бројем рибочувара прописаним Програмом управљања рибарским подручјем;
- 6) да ли корисник подноси извештај о коришћењу рибарског подручја, у складу са овим законом;
- 7) да ли се дозволе за привредни и рекреативни риболов издају на прописаном обрасцу;
- 8) да ли се средства остварена по основу издавања дозвола за привредни и рекреативни риболов користе наменски за заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда;
- 9) да ли се на рибарском подручју и другој риболовној води примењују прописане забране лова риба и друге радње, у складу са овим законом;
- 10) да ли корисник рибарског подручја на коме се налазе посебна станишта риба спроводи прописане мере, у складу са овим законом;
- 11) да ли се порибљавање риболовних вода врши на прописан начин;
- 12) да ли се примењују прописане забране и ограничења коришћења и очувања екосистема риболовних вода, односно мере и активности за спашавање рибе и рибље млађи са поплављеног подручја;
- 13) да ли се примењује забрана уношења нових врста риба без одобрења министра;
- 14) да ли се спроводе мере очувања рибљег фонда;
- 15) да ли се привредни и рекреативни риболов, транслокација рибе, селективни риболов, риболов у научноистраживачке сврхе и електрориболов врше у складу са прописаним условима;
- 16) да ли су испуњени услови за промет рибе;
- 17) да ли се средства обезбеђена за финансирање заштите и одрживог коришћења рибљег фонда користе у складу са Програмом управљања рибарским подручјем, односно Привременим програмом управљања рибарским подручјем, и плановима и пројектима у области заштите и одрживог коришћења рибљег фонда;
- 18) да ли се спроводе и друге прописане мере и услови у складу са овим законом.

Овлашћења инспектора

Члан 56.

У вршењу послова из члана 55. овог закона инспектор је овлашћен да:

- 1) нареди спровођење мера у циљу реализације Програма управљања рибарским подручјем;
- 2) нареди кориснику да средства остварена по основу издавања дозвола за привредни и рекреативни риболов користе наменски за заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда;
- 3) покрене поступак за одузимање лиценце рибочувару;
- 4) нареди кориснику усклађивање Програма управљања рибарским подручјем са овим законом;
- 5) нареди кориснику обележавање рибарског подручја из члана 10. овог закона;
- 6) нареди кориснику усклађивање Програма управљања рибарским подручјем са другим програмима и актима утврђеним овим и другим законима;
- 7) забрани ограђивање и преграђивање дела риболовне воде и нареди уклањање, ако је извршено без дозволе министра;
- 8) нареди уклањање пливајућих кавеза и других објеката за узгој рибе из риболовне воде;
- 9) забрани на рибарском подручју и другој риболовној води, предузимање радњи које су супротне члану 22. овог закона;
- 10) нареди кориснику рибарског подручја на коме се налазе посебна станишта риба да спроведе прописане мере, у складу са овим законом;
- 11) забрани порибљавање риболовне воде, ако је у супротности са овим законом;
- 12) забрани изградњу или реконструкцију водопривредног објекта или постројења на риболовној води који спречавају несметан мрест и миграцију риба без одобрења министра и наложи мере за очување и заштиту рибљег фонда;
- 13) забрани рад корисницима доводних, турбинских и других канала који немају одговарајуће уређаје који спречавају улаз рибе у те канале и корисницима брана који нису обезбедили адекватне рибље пролазе (стазе) или нису свели на минимум негативне ефекте препрека које ометају или спречавају миграцију риба;
- 14) забрани обављање риболова на поплавлјеном подручју и нареди предузимање мера за спашавање рибе;
- 15) забрани испуштање штетних и опасних материја у риболовну воду или агенаса којима се нарушавају њене физичке, хемијске и биолошке одлике;
- 16) у случају угинућа рибе, преко овлашћене установе организује узимање узорака риболовне воде и отпадне воде, ради анализе и провере степена загађености риболовне воде, при чему трошкове анализе сноси правно лице, предузетник или физичко лице од кога потиче загађење, уколико анализа покаже да је услед упуштања отпадне воде дошло до промене устаљеног квалитета риболовне воде;
- 17) забрани хватања или упуштања воде која доводе до промене хидролошког режима риболовне воде и штетне су по рибљи фонд;
- 18) забрани одлагање отпада на обалама риболовних вода и у риболовној води;
- 19) забрани уношење алохтоне врсте рибе у риболовну воду;

20) нареди кориснику предузимање мера очувања рибљег фонда из члана 23. овог закона;

21) забрани привредни, рекреативни, спортски и научноистраживачки риболов, транслокацију рибе, електрориболов и селективни риболов, ако се врше у супротности са одредбама овог закона и програмима;

22) забрани лов рибе недозвољеним алатима и средствима;

23) фотографише и снима недозвољене радње и лица која учествују у њима;

24) затражи од лица затеченог у риболову као и у обављању других радњи на риболовној води да покажу исправе којима се утврђује његов идентитет;

25) наложи кориснику уништавање одузетих алата и средстава за привредни и рекреативни риболов и одузете рибе;

26) забрани кориснику да изда дозволу лицу које не води евиденцију о улову рибе из чл. 39. и 45. овог закона;

27) забрани кориснику издавање дозвола за привредни и рекреативни риболов које нису одштампане на прописаном обрасцу;

28) забрани промет риба који се врши супротно чл. 50. и 51. овог закона;

29) нареди испуњавање услова из чл. 50. и 51. овог закона;

30) забрани промет рибе из риболовних вода супротно члану 51. овог закона;

31) прегледа пословне књиге, документа и евиденције привредних друштава, других правних лица и предузетника, који се односе на спровођење одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега;

32) нареди спровођење мера очувања и заштите риба, у складу са овим законом;

33) у случају потребе ангажује рибочуварску службу за контролу рибарских подручја или њихових делова;

34) наложи кориснику уништавање неиздатих образаца дозвола за привредни и рекреативни риболов;

35) нареди правном лицу спровођење мера и услова прописаних решењем из члана 4. овог закона;

36) нареди извршење других обавеза у одређеном року.

Ако инспектор у вршењу инспекцијског надзора утврди да пропис није примењен или је неправилно примењен, доноси решење којим се налаже отклањање утврђене неправилности и одређује рок за отклањање утврђене неправилности.

Ако правно лице или предузетник не поступи у року који му је остављен за отклањање неправилности, инспектор доноси решење о забрани обављања делатности до отклањања неправилности.

На решење инспектора из ст. 2. и 3. овог члана може се изјавити жалба министарству у року од осам дана од дана достављања решења.

Жалба на решење инспектора не одлаже извршење решења.

Решење по жалби је коначно.

Члан 57.

У вршењу послова из чл. 55. и 56. овог закона инспектор је овлашћен и дужан да:

1) привремено одузме средства, алат и опрему, као и друге предмете пронађене на риболовној води или у њеној непосредној близини, ако постоји основана сумња да су употребљени или били намењени извршењу радњи забрањених овим законом и преда их кориснику;

2) трајно одузме уловљену рибу и необележене алате за привредни риболов нађене у риболовној води и преда их кориснику;

3) одузме дозволу за привредни, односно рекреативни риболов, као и дозволу за риболов у научноистраживачке сврхе, електрориболов и селективни риболов;

4) трајно одузме рибу затечену у промету за коју постоји основана сумња да је уловљена или стављена у промет у супротности са одредбама овог закона;

5) предложи одузимање рибарског подручја и раскид уговора о уступању на коришћење рибарског подручја.

Лице затечено на риболовној води дужно је да на захтев инспектора покаже исправе којима се утврђује његов идентитет и дозволу за привредни риболов, односно дозволу за рекреативни риболов и омогући преглед објеката, пловних објеката, возила, риболовног алата, опреме, средстава и улова.

У вршењу надзора над применом мера из овог закона инспектор има и овлашћења и дужности утврђене посебним законом.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступи

Члан 58.

Новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице, ако:

1) не прогласи рибарско подручје и не прибави сагласност министра (члан 3. став 3);

2) не спроводи мере и услове прописане решењем (члан 4. став 1);

3) рибарско подручје уступи другом субјекту на коришћење (члан 5. став 4);

4) не врши уплату накнаде за коришћење рибарског подручја у прописаном износу (члан 7. став 4);

5) не врши уплату накнаде за коришћење рибарског подручја у прописаном року (члан 7. став. 5);

6) у року од годину дана од дана потписивања уговора о коришћењу рибарског подручја не донесе Програм управљања рибарским подручјем и у одговарајућем року не прибави сагласност министра (члан 17. став 1);

7) у предвиђеном року не донесе Годишњи програм управљања рибарским подручјем за наредну годину (члан 17. ст. 2. и 4);

8) не донесе Програм управљања рибарским подручјем у прописаном року (члан 17. став 3);

9) не спроводи мониторинг (члан 17. став 5);

10) у року од три месеца од дана уступања рибарског подручја на коришћење не донесе Привремени програм управљања рибарским подручјем (члан 17. став 7);

11) поступи супротно члану 22. став 1. тач. 1), 4), 5), 6), 7), 8), 10), 17), 18), 19) и 20) овог закона;

12) поступи супротно члану 25. став 2. овог закона;

13) врши порибљавање и транслокацију супротно одредбама члана 26. овог закона;

14) поступи супротно члану 27. овог закона;

15) испушта у риболовну воду штетне и опасне материје или на њу делује другим агенсима који нарушавају њене физичке, хемијске и биолошке одлике и тиме поремети устаљени квалитет воде, угрози здравствено стање, живот и опстанак риба и доведе до нарушавања фаунистичког састава риболовне воде или угрожавања рибљег фонда (члан 29. став 1);

16) предузима мере које доводе до таквих промена хидролошког режима које негативно утичу на животни циклус, посебно на мрест рибљих врста (члан 29. став 2);

17) одлаже отпад у риболовну воду или на обалу риболовне воде (члан 29. став 3);

18) уноси алохтоне врсте риба и рибље врсте из регионално удаљених географских подручја, као и врсте које потичу из географски ближних али међусобно изолованих сливова (члан 30);

19) поступа супротно одредбама члана 31. овог закона;

20) обавља излов који није у складу са дозволом за селективни риболов (члан 31);

21) врши привредни риболов супротно члану 32. овог закона;

22) ограничи риболов без сагласности министра, односно надлежног покрајинског органа (члан 38. став 2);

23) издаје дозволу за привредни риболов супротно члану 39. став 2. овог закона;

24) издаје дозволу за рекреативни риболов супротно члану 41. овог закона;

25) поступи супротно члану 42. ст. 2-4. овог закона;

26) не организује и не спроведе едукацију рекреативних риболоваца (члан 43. став 1);

27) средства остварена по основу дозвола за риболов не води на посебном рачуну (члан 52. став 3).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

За привредни преступ из става 1. овог члана може се изрећи заштитна мера:

1) забрана правном лицу, да се бави одређеном привредном делатношћу у трајању од шест месеци до десет година рачунајући од дана правоснажности пресуде;

2) забрана одговорном лицу у правном лицу да врши одређене дужности у трајању од шест месеци до десет година рачунајући од дана правоснажности пресуде;

3) јавно објављивање пресуде.

Прекршаји

Члан 59.

Новчаном казном од 500.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

1) не изврши обележавање рибарског подручја или посебних станишта риба у прописаном року (члан 10. ст. 1. и 2);

2) обележи рибарско подручје или посебна станишта риба супротно члану 10. став 3. овог закона;

3) не обезбеди чување рибарског подручја (члан 11. став 1);

4) не обезбеди рибочувару прописану службену одећу, не изда рибочувару легитимацију на прописаном обрасцу и рибочуварску значку прописаног изгледа (члан 11. став 5);

5) не извршава обавезе из члана 15. овог закона;

6) не достави извештај о средствима добијеним по основу накнаде штете и њиховој употреби у складу са одредбама члана 16. став 3. овог закона;

7) не усклади Програм управљања рибарским подручјем са Планом управљања заштићеног подручја, не усклади Програм управљања рибарским подручјем које се налази на водном објекту у јавној својини са Планом управљања водама, не пропише Планом управљања заштићеног подручја мере заштите и коришћења рибљег фонда, за риболовне воде за које није дата сагласност за проглашење рибарског подручја (члан 20);

8) не поступи по одредбама члана 21. овог закона;

9) не спроводи или спречава спровођење мера спашавања рибе са поплављеног подручја (члан 28. ст. 2. и 3);

10) изда дозволу за привредни риболов супротно условима из члана 32. овог закона;

11) не поступи у складу са одредбом члана 35. ст. 3, 4, 6, 8 и 9. овог закона;

12) користи годишњу дозволу за привредни риболов супротно члану 35. став 5. овог закона;

13) изда већи број годишњих дозвола за привредни риболов од броја дозвола утврђених Програмом управљања рибарским подручјем (члан 36);

14) обавља привредни риболов мрежарским, удичарским и самоловним алатима који угрожавају јувенилне примерке риба и животиње којима се риба храни (члан 37);

15) поступи супротно ограничењима привредног риболова из члана 38. став 4. овог закона;

16) не води свакодневно евиденцију о улову рибе на прописан начин и не сачињава месечни и годишњи извештај, односно не доставља их кориснику на крају текућег месеца, односно године (члан 39. став 1);

17) поступи супротно члану 44. ст. 3. и 4. овог закона;

18) изда дозволу рекреативном риболовцу који није доставио евиденцију о улову (члан 45. став 3);

19) поступи супротно члану 46. овог закона;

20) обавља риболов у научноистраживачке сврхе без дозволе министра и супротно члану 47. овог закона;

21) обавља риболов у научноистраживачке сврхе и електрориболов супротно члану 48. овог закона;

22) обавља електрориболов, поседује или користи апарат за електрориболов без сагласности министра (члан 49);

23) обавља промет рибе супротно члану 50. овог закона;

24) ставља у промет рибу супротно члану 51. овог закона;

25) не омогући инспектору обављање контроле, односно не поступи по решењу инспектора (члан 55, 56. и 57).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара.

Новчаном казном од 250.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако:

1) поступи супротно члану 22. став 1. тач. 1), 2), 3), 4), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 14), 15), 16), 17), 18), 19) и 20) овог закона;

2) поступи супротно члану 23. овог закона;

3) врши риболов у подручјима проглашеним за рибља плодишта, као и било какве друге активности које ометају мрест, развој и кретање риба супротно члану 25. став 2. овог закона;

4) врши порибљавање риболовних вода у супротности са чланом 26. став 1. овог закона;

5) спречава спровођење мера спашавања рибе са поплавлјеног подручја (члан 28. ст. 1-3);

6) привредни риболов обавља супротно члану 32. овог закона;

7) користи годишњу дозволу за привредни риболов супротно члану 35. став 5. овог закона;

8) не поступи у складу са одредбом члана 35. ст. 7 и 8. овог закона;

9) обавља привредни риболов мрежарским, удичарским и самоловним алатима који угрожавају јувенилне примерке риба и животиње којима се риба храни (члан 37.);

10) поступи супротно ограничењима привредног риболова из члана 38. став 4. овог закона;

11) поступи супротно члану 39. став 1. овог закона;

12) поседује или користи апарат за електрориболов без сагласности министра (члан 49. став 5);

- 13) обавља промет рибе супротно члану 50. овог закона;
- 14) ставља у промет рибу супротно члану 51. овог закона;
- 15) не омогући инспектору обављање контроле, односно не поступи по решењу инспектора (члан 55, 56. и 57).

За прекршај из ст. 1. и 3. овог члана, поред новчане казне, изриче се и заштитна мера одузимања предмета који су употребљени или били намењени извршењу прекршаја или су настали његовим извршењем, а може се изрећи и заштитна мера забране вршења делатности у трајању до три године.

Члан 60.

Новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако:

- 1) поступи супротно члану 22. став 1. тач. 1), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18), 19) и 20) овог закона;
- 2) лови рибу која нема прописану величину или у време ловостаја (члан 23. став 1);
- 3) лови рибу у посебним стаништима риба или врши друге активности које ометају мрест и кретање риба (члан 25. став 2);
- 4) поступи супротно ограничењима из члана 27. овог закона;
- 5) лови рибу на поплавленом подручју или спречава спашавање рибе са поплавленог подручја (члан 28. ст. 1. и 3);
- 6) угрожава екосистем риболовних вода (члан 29);
- 7) ставља у промет рибу уловљену ради спашавања (члан 31. став 5);
- 8) обавља привредни риболов супротно члану 32. овог закона;
- 9) поступи супротно члану 40. овог закона;
- 10) поступи супротно ограничењима из члана 44. овог закона;
- 11) користи или поседује апарат за електрориболов (члан 49);
- 12) ставља у промет уловљену рибу (члан 50);
- 13) не поступи по решењу инспектора или спречава инспектора у обављању службене дужности (чл. 55, 56. и 57).

Новчаном казном од 100.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако супротно одредбама овог закона, организује или учествује у уношењу рибљих врста, порибљавању и транслокацији (чл. 26. и 30).

Новчаном казном од 15.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако:

- 1) поступи супротно члану 14. став 3. овог закона;
- 2) поступи супротно члану 22. став 1. тач. 2), 9), 10) овог закона;
- 3) поступи супротно члану 45. ст. 1 и 2. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана, поред новчане казне, изриче се и заштитна мера одузимања предмета који су употребљени или били намењени извршењу прекршаја или су настали његовим извршењем, а може се изрећи и заштитна мера забране риболова.

Члан 61.

Новчаном казном од 25.000 до 50.000 динара казниће се рибочувар, ако:

- 1) при вршењу својих послова нема службену униформу, значку и рибочуварску легитимацију (члан 11. став 5);
- 2) не води евиденцију дневних активности на прописаном обрасцу (члан 11. став 7);
- 3) у вршењу својих послова не поступи у складу са овлашћењима из члана 14. овог закона.

Члан 62.

Поступак по прекршајима из овог закона не може се покренути кад протекну три године од дана када је прекршај учињен.

Члан 63.

Средства добијена од новчаних казни и изречених заштитних мера приход су буџета Републике Србије.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 64.

Важење уговора о уступању на коришћење рибарских подручја који су закључени до дана ступања на снагу овог закона може се продужити пре истека рока на који су закључени на период који укупно не може бити дужи од десет година од дана закључивања уговора.

У случају из става 1. овог члана закључује се анекс тог уговора.

Члан 65.

Корисници рибарских подручја су дужни да ускладе свој рад и програме управљања рибарским подручјем са одредбама овог закона, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 66.

Подзаконски прописи који се доносе на основу овлашћења из овог закона донеће се у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се Решење о одређивању рибарских подручја („Службени гласник РС”, бр. 115/07, 49/10 и 60/12) и прописи донети на основу Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 32/13 – УС), осим одредаба тих прописа који нису у складу са овим законом.

Члан 67.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 32/13 –УС).

Члан 68.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредбе члана 3. ст. 8. и 9. овог закона које се примењују од 1. јануара 2016. године.